

העותר:

א.ד.

אזרח גיניאה קונאקרי

מס' מוחזק: 38944

ע"י ב"כ עוה"ד יונתן ברמן ו/או עדי וילינגר ו/או נעמי לבנקרון
ממוקד סיוע לעובדים זרים
רח' החשמל 33, תל-אביב 65117
טל': 03 - 5602530 ; פקס: 03 - 5605175
טל' נייד: 3008035-054

נ ג ד

המשיב:

משרד הפנים

ע"י פרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי)

עתירה מנהלית

בית המשפט הנכבד יתבקש להורות למשיב להאריך את תוקף החלטת השחרור של העותר ולהימנע ממעצרו, וזאת עד למועד הנפקת מסמכי נסיעה עבורו על ידי משלחת דיפלומטית מגיניאה קונאקרי, העתידה להגיע לישראל על מנת לסייע בהנפקת מסמכי נסיעה עבור אזרחי גיניאה שלא ניתן להרחיקם מישראל.

הפרטים העובדתיים המפורטים בעתירה זו נתמכים בתצהירו של העותר, המצ"ב ומסומן ע/1. כמו כן נתמכת העתירה בתצהירה של גבי אמי סער, מנהלת "הקו החם" במוקד סיוע לעובדים זרים, המטפלת בעניינו של העותר מזה למעלה משנתיים, והעומדת בקשר רציף עם ראש חוליית נציגויות זרות במשטרת ההגירה בכל הנוגע לקידום הנפקת מסמכי הנסיעה של אזרחי גיניאה קונאקרי הנמצאים בישראל. תצהירה של גבי סער מצ"ב ומסומן ע/2.

מבוא

1. עניינה של עתירה זו בהחלטת המשיב להימנע מהארכת החלטת השחרור של העותר, אזרח גינאה אשר בילה כבר פרק זמן של תשעה חודשים ממשמורת, שבמהלכם לא ניתן היה להרחיקו מטעמים אובייקטיביים שאינם נוגעים למידת שיתוף הפעולה מצידו, ושבסופם שוחרר על ידי בית הדין לביקורת משמורת.
2. יובהר כבר בפתח עתירה זו – העותר אינו מבקש לבטל את צו ההרחקה שניתן נגדו, ואינו מתנגד להרחקתו מן הארץ בכל מועד שניתן יהיה לעשות זאת. ביום בו תהיה הרחקתו אפשרית יעלה העותר על המטוס הראשון שיוציאו מן הארץ.
3. כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, העותר הוא אזרח גינאה קונאקרי, מדינה לה אין יחסים דיפלומטיים עם ישראל. הוא הוחזק משך תשעה חודשים במעצר, שבסופם **שוחרר על ידי בית הדין לביקורת משמורת, אשר הכיר בקיומה של מניעה אובייקטיבית להנפקת מסמכי נסיעה עבור העותר, והכיר בכך שהעיכוב בהרחקתו של העותר לא נגרם בשל העדר שיתוף פעולה מצידו**. מאז שחרורו של העותר ממשמורת הוא מקיים את כל תנאי שחרורו, מתייצב כנדרש בתחנת משטרת ההגירה ומתגורר בכתובת שנמסרה למשטרה.
4. מדינת ישראל באמצעות נציגותה הדיפלומטית בקהיר, משרד החוץ, משרד הפנים, משטרת ההגירה, ארגון ההגירה הבינלאומי (IOM) וגורמים אחרים אינה מצליחה מזה למעלה משנתיים לקדם את הנפקת מסמכי הנסיעה עבור אזרחי גינאה קונאקרי שבישראל. חרף פעולותיהם הרבות של גופים אלה, לא עלה בידי הרשויות לעשות זאת. משלחת של ממשלת גינאה אמורה הייתה להגיע לישראל ביום 23.7.2006 על מנת להסדיר את הנפקת המסמכים, אולם ביטלה את בואה בשל המלחמה שהתחוללה בצפון הארץ, וטרם נקבע מועד חדש להגעתה.
5. את שלא הצליחו כל רשויות המדינה וכל הגורמים הבינלאומיים לעשות, מצפה המדינה כי העותר יצליח לעשות בכוחות עצמו. העותר שיתף פעולה באופן מלא עם הרשויות. כל פעולה שנדרש על ידן לעשות עשה, וכל דרישה עתידית שלהם ימלא. הוא חתם על טפסי משטרת ההגירה להנפקת תעודת מעבר, רואיין על ידי נציגי ארגון ההגירה הבינלאומי (IOM) לצורך קידום הרחקתו מישראל, ויזם באמצעות בא כוחו בקשה לארגון "הצלב האדום" לצורך טיפול בעניינו. על פי דרישת המשיב הוא ניסה ליצור קשר עם משרד הפנים ומשרד החוץ בגינאה לצורך הנפקת מסמכי נסיעה. כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, כל אלה לא הועילו.
6. העותר אף קיים את דרישתו (התמוהה משהו) של המשיב לפנות אל שגרירות צרפת בבקשה כי זו תסייע בהנפקת מסמכי נסיעה. זאת חרף העובדה ש**גינאה קונאקרי (הנקראת גם גינאה הצרפתית) זכתה בעצמאות בשנת 1958, ומאז, על אף שמה, היא אינה נתונה תחת שליטתה של צרפת**. מובן שפנייה זו אף היא לא נשאה פרי, כמפורט בהמשך.
7. על אף כל האמור, משוכנע משרד הפנים כי בידי העותר "דרך סודית", שאינה ידועה לרשויות המדינה, להביא להנפקתם של מסמכי נסיעה שבאמצעותם ניתן יהיה לגרשו מישראל, או "נתיב יציאה סודי" מישראל, שדרכו יוכל להעלים. לפיכך החליט המשיב, לאחר פרק זמן של כשנה וחצי, בו הוארכה תקופת שחרורו של העותר מעת לעת, כי אין להאריך עוד תקופה זו. במקביל מסרב המשיב להבהיר אילו צעדים

קונקרטיים נוספים על העותר לנקוט לשם קידום הרחקתו מישראל. משמעות ההחלטה להימנע מהארכת תקופת השחרור היא החזרתו של העותר למשמורת שלא תקדם במאום את הרחקתו.

8. העותר אינו מבקש להישאר בישראל. כאמור, כל שהוא מבקש הוא כי יוארך תוקף החלטת שחרורו ממשמורת עד למועד הגעתה של המשלחת הגיניאית לישראל, העתידה לפעול להנפקתם של מסמכי נסיעה שיאפשרו את יציאתם של אזרחי גיניאה קונאקרי מישראל.

העובדות הצריכות לעניין

על מצבם של אזרחי גיניאה קונאקרי בישראל

9. בטרם נפרט את השתלשלות העניינים הנוגעת באופן קונקרטי לעותר, נתייחס במספר מילים לעניינים הכללי של אזרחי גיניאה קונאקרי בישראל, וזאת על מנת לשפוך אור על הטעמים, המונעים בשלב זה הנפקת מסמכי נסיעה עבור העותר לצורך הרחקתו מישראל.

10. גיניאה קונאקרי היא מדינה, שאין בינה לבין ישראל יחסים כלשהם, ואין לה נציגות במדינת ישראל. בשנתיים האחרונות טיפל מוקד סיוע לעובדים זרים במספר אזרחי גיניאה קונאקרי, אשר בהעדר מסמכי נסיעה לא ניתן לגרשם. במובנים רבים משמש מוקד סיוע לעובדים זרים גורם המקשר בין הרשויות לאזרחי גיניאה ששחררו ממשמורת, כפי שיוסבר להלן, ומכאן ידיעותינו בתחום זה.

11. כאשר נעצר בישראל שוהה שלא כדין מגיניאה קונאקרי, כשאין ברשותו דרכון או תעודת מעבר, אין בשלב זה כל אפשרות לגרשו. משכך, אזרחי גיניאה, שנעצרו בישראל, בילו תקופות ארוכות ביותר מאחורי סוגר וברית במעצר חסר תוחלת, אשר לא קידם במאום את הרחקתם. רק לאחר חודשים ארוכים במעצר, שבמהלכם ניסו לשווא משטרת ההגירה, משרד הפנים ומשרד החוץ להנפיק לעצורים תעודות מעבר או דרכונים באמצעות ניסיון ליצור קשר עם מדינות אלה באופן ישיר וכן באמצעות נציגויותיהן של מדינות אלה בקהיר, החל בית הדין להבין, כי בשלב זה החזקתם של אזרחי גיניאה היא חסרת תכלית וממושכת מדי, והחל לשחררם (וזאת חרף התנגדותו הנמרצת של המשיב). כפי שיפורט בהמשך, כך היה אף בעניינו של העותר, שבילה תשעה חודשים במעצר, עד שהחליט בית הדין לביקורת משמורת לשחררו.

12. עד היום לא הצליחו הרשויות בישראל להנפיק תעודת מעבר או דרכון ולו לאזרח גיניאי אחד. ישראל ניסתה בשלל דרכים לקדם את הרחקתם של אזרחי גיניאה קונאקרי. תחילה עשתה זאת בפעילות משולבת של משטרת ההגירה ומשרד החוץ על ידי ניסיון להנפיק תעודות מעבר באמצעות שגרירות גיניאה בקהיר. למיטב ידיעתנו ניסיון זה לא צלח.

13. לאחר מכן נעשו ניסיונות להגיש בקשות להנפקת תעודות מעבר באמצעות ארגון "הצלב האדום". כפי שיפורט בהמשך, אזרחי גיניאה שונים, בהם העותר, נפגשו עם נציגי "הצלב האדום" בישראל, מילאו בקשות

להנפקת מסמכי נסיעה עבורם, ואלה העבירו אותן לנציגות "הצלב האדום" בגיניאה קונאקרי על מנת שהאחרונים יפנו באמצעותם לרשויות בגיניאה לצורך הנפקת מסמכי נסיעה. עד היום לא הצליח ארגון "הצלב האדום" להנפיק מסמכי נסיעה ולו עבור אזרח גינאי אחד.

14. בהמשך נכנס לתמונה ארגון ההגירה הבינלאומי (IOM). מר אלברט דה-דיקר, נציג הארגון, הגיע מז'נבה לישראל במיוחד לצורך זה בחודש ינואר 2006. במהלך החודשים ינואר ופברואר 2006 ראיין את אזרחי גיניאה קונאקרי הנמצאים בארץ. את אזרחי גיניאה העצורים ראיין במתקני המשמורת. לשם תיאום ראינותיהם של אזרחי גיניאה ששחררו ממשמורת, עמדה גב' מיכל אלמוג, ראש חוליית נציגויות זרות במשטרת ההגירה, בקשר עם גב' אמי סער, מנהלת "הקו החם" במוקד סיוע לעובדים זרים. אזרחי גיניאה ששחררו רואיינו על ידי נציג ה-IOM במשרדי מוקד סיוע לעובדים זרים, ששימש כגורם המתאם בין הרשויות לאזרחי גיניאה ששחררו ממשמורת. העותר אף הוא רואיין ביום 29.1.2006 על ידי נציג ה-IOM במשרדי מוקד סיוע לעובדים זרים. מר דה-דיקר עזב בחודש פברואר 2006 את הארץ, כשהוא נושא עמו שלל ניירות וטפסים, עליהם חתמו אזרחי גיניאה קונאקרי במטרה להנפיק להם תעודות מעבר, ואולם עד היום לא הונפקה בסיוע הארגון תעודת מעבר לאיש מן האנשים שרואיינו על ידי נציגו.

15. לאחר שעזב מר אלברט דה-דיקר את הארץ התכתבה עמו בדואר אלקטרוני גב' אמי סער במהלך חודשים פברואר ומרץ 2006, וניסתה לקבל תשובות באשר למועד, בו תתאפשר הנפקת מסמכי הנסיעה עבור אזרחי גיניאה הנמצאים בישראל. מר דה-דיקר לא מסוגל היה לספק תשובה קונקרטית, ועל פנייתה האחרונה של גב' סער בדואר אלקטרוני מיום 22.3.2006 לא השיב. העתק התכתובת בדואר האלקטרוני עם מר דה-דיקר מצ"ב ומסומן ע/3.

במהלך חודשים יולי ואוגוסט 2006 נעשו ניסיונות על ידי מוקד סיוע לעובדים זרים ליצור קשר עם מר דה-דיקר פעם נוספת, על מנת לקבל עדכון בדבר התקדמות עניינם של אזרחי גיניאה. גב' ניצה קנטור, מתורגמנית לצרפתית המתנדבת במוקד סיוע לעובדים זרים, התקשרה מספר פעמים אל משרדי ה-IOM בז'נבה, שם נמסר לה כי מר דה-דיקר אינו עובד עוד בארגון, וכי את תפקידו ממלאה כעת גב' ניקולטה ג'ורארדו. מספר ניסיונות להשיג את גב' ג'ורארדו בטלפון במהלך חודש אוגוסט 2006 לא צלחו והושארו לה הודעות. ביום 18.9.2006 השיבה גב' ג'ורארדו להודעה, והתקשרה אל גב' אמי סער ושוחחה עימה. גב' ג'ורארדו לא ידעה לעדכן בדבר התקדמות המהלכים בעניין הנפקת מסמכי נסיעה עבור אזרחי גיניאה, אך מסרה כי תברר עם נציג הארגון בגיניאה קונאקרי את מצב הדברים. מאז לא נתקבל עדכון כלשהו מן הארגון.

16. לאחר פרק זמן של למעלה משנתיים, שכלל ניסיונות מניסיונות שונים, לא צלחו כל מאמצי המדינה. במענה לפניית מוקד סיוע לעובדים זרים בעניינם של אזרחי גיניאה, בה נתבקש עדכון בדבר המהלכים לקידום הנפקת מסמכי נסיעה עבורם, השיב ביום 16.5.2005 עו"ד חי ביטון ממשטרת ההגירה במכתב שכותרתו "אזרחים גינאים חסרי תיעוד" כדלקמן:

"ע"פ המידע שבידינו כולם מטופלים ע"י משרד החוץ, והם אינם נמצאים במשמורת... מבדיקות חוזרות ונשנות של המחלקה הקונסולרית מול משרד החוץ עולה כי עניינם טרם הסתיים."

העתק מכתבו של עו"ד חי ביטון מיום 16.5.2005 מצ"ב ומסומן ע/4.

17. לבסוף, הצליחו משרד החוץ ומשטרת ההגירה לתאם את בואה של משלחת ממשלתית מגינאה קונאקרי לישראל לשם טיפול בעניינם של אזרחי גינאה הנמצאים בארץ. לשם תיאום הראיונות שאמורה הייתה המשלחת לקיים, עמדה גם הפעם גב' מיכל אלמוג, ראש חוליית נציגויות זרות במשטרת ההגירה, בקשר עם גב' אמילי סער, מנהלת "הקו החם" במוקד סיוע לעובדים זרים. ביום 12.7.2006 נשלחה אל גב' סער הודעת פקס מגב' מיכל אלמוג, בה נכתב כי "המשלחת אמורה להגיע בתאריך 23.7.06 ותשהה לעת עתה שבוע ימים. נא היערכותך – ארגון וריכוז המשוחררים הגינאים לפגישה עם הנציגים וכן קביעת מקום מפגש נאות – האם בית הרופאים עדיין בתוקף?".

העתק מכתבה של גב' מיכל אלמוג מיום 12.7.2006 מצ"ב ומסומן ע/5.

18. ואולם ביום 18.7.2006 נשלחה הודעה נוספת מאת גב' מיכל אלמוג, בה נכתב, כי "ממשרד החוץ נמסר כי התקבלה הודעה כי לאור המצב הבטחוני בארץ הגינאים דוחים בשלב זה הגעתם ארצה. לא נקבע מועד אחר לעת עתה."

העתק מכתבה של גב' מיכל אלמוג מיום 18.7.2006 מצ"ב ומסומן ע/6.

19. יצוין, כי בדיון שהתקיים בהליך אחר ביום 3.9.2006 (עמ"נ (חיפה) 362/06) מסר ב"כ משרד הפנים ומשטרת ההגירה, כי "לגבי המשלחת שדובר עליה, באמת היתה אמורה להגיע משלחת והיא התבטלה בגלל המלחמה אך אמורה לחזור מתי שהוא אך לא בזמן הרחוק" (עמ" 3 לפרוטוקול הדיון, בשתי השורות הראשונות).

העתק פרוטוקול הדיון מיום 3.9.2006 מצ"ב ומסומן ע/7.

20. הנה כי כן, לאחר למעלה משנתיים של מאמצים דיפלומטיים לא עלה בידי משרד החוץ, משרד הפנים, משטרת ההגירה, ארגון "הצלב האדום" וארגון ההגירה הבינלאומי להביא להנפקתו ולו של מסמך נסיעה אחד עבור אזרחי גינאה. עד לפני חודשים אחדים הסכים המשיב להכיר בכך שהעיכוב בהרחקת אזרחי גינאה נעוץ בטעמים אובייקטיביים, שאינם תלויים בנכונותם של אזרחי גינאה לשתף פעולה עם הרחקתם.

21. ואולם, לאחרונה, ככל הנראה לאחר שהרשויות התיישבו מקידום העניין, הוחלט להתייחס אל כל גינאי באשר הוא כאל מי שאינו משתף עולה עם הרחקתו. אין זה משנה, לשיטת המשיב, אם הוצגו ראיות על ידי מוחזק גינאי כי עשה כל שנדרש לעשות על ידי הרשויות לקידום הרחקתו, כפי שעשה העותר. לגבי דידו, עצם העובדה שבידי אזרח גינאי אין מסמכי נסיעה, שיאפשרו את הרחקתו, חרף חלוף זמן רב מעת מעצרו או שחרורו היא ולא אחרת ההוכחה הניצחת לכך שמדובר באדם שאינו משתף פעולה.

22. המשיב מבקש לסמוך ידיו על מספר מקרים בהם הצליחו אחדים מאזרחי גינאה להשיג מסמכי נסיעה, אם באמצעות קשרים של בני משפחותיהם בשלטונות בגינאה, אם באמצעות מתן שוחד לגורמים בשלטונות בגינאה ואולי אף באמצעות זיופם של מסמכים. לפיכך, כפי שוודאי ניתן יהיה לראות בתגובת המשיב

לעתירה זו, נטען כי לכל הגינאים באשר הם "דרך סודית" להשגת מסמכי נסיעה, שאינה ידועה לרשויות. היום, כל אזרח גינאי שאינו מצליח בכוחות עצמו היכן שכל רשויות המדינה והמגעים הדיפלומטיים נכשלו, מוחזק מייד כמי שאינו משתף פעולה.

השתלשלות העניינים בעניינו של העותר

23. לאחר שעמדנו על המסגרת העובדתית הכללית הרלוונטית, נבקש לפרט את השתלשלות העניינים בעניינו הקונקרטי של העותר.

24. העותר נכנס לישראל שלא כדין בחודש מאי 2003. לפני מעצרו הגיש העותר בקשה לנציבות האו"ם לפליטים לקבלת מעמד פליט בישראל. ביום 28.3.2004, עוד בטרם קיבל תשובה מנציבות הפליטים, נעצר העותר ביד משטרת ההגירה, והובא לשימוע בפני ממונה ביקורת הגבולות. העותר מסר באותו מעמד, כי הוא אינו מוכן להיות מורחק מישראל לפני קבלת תשובת נציבות הפליטים.

25. לאחר השימוע הועבר העותר אל מתקן המשמורת "רנסאנס" שבנצרת. מספר ימים לאחר מעצרו הודיעה לו נציבות הפליטים של האו"ם, כי בקשתו לקבלת מעמד פליט נדחתה. **החל מאותו רגע החל העותר לשתף פעולה באופן מלא עם הרחקתו**, כפי שנפרט בהרחבה בהמשך.

26. ביום 4.4.2004 הובא העותר לראשונה בפני בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין (להלן – בית הדין). כבר בדיון זה עמד העותר על רצונו לשוב למדינתו, ובחלק בו מפורטים דברי המוחזק נכתב: **"אני מבין שמחזירים אותי לארצי ואני רוצה לטוס מהר ככל האפשר"**. בית הדין אישר את צו המשמורת ללא שינויים. העתק החלטת בית הדין מיום 4.4.2004 מצ"ב ומסומן ע/8.

27. ביום 3.6.2004 פנתה גב' אמי סער ממוקד סיוע לעובדים זרים אל בית הדין וביקשה לשחרר את העותר בהתאם להוראות סעיף 13(א)(4) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – **חוק הכניסה לישראל**), וזאת לאחר שהוחזק משך למעלה משישים ימים במעצר כשהרחקתו אינה מתעכבת בשל חוסר שיתוף פעולה מצידו. העתק פנייתה של גב' סער מיום 3.6.2004 מצ"ב ומסומן ע/9.

28. ביום 7.6.2004 דחה בית הדין את בקשתה של גב' סער, וקבע כי העותר לקח על עצמו סיכון מודע שייתפס כשהוא שוהה ללא דרכון או תעודת מעבר. העתק החלטת בית הדין מיום 7.6.2004 מצ"ב ומסומן ע/10.

29. בחלוף חודשיים נוספים, ביום 11.8.2004, פנתה גב' סער פעם נוספת אל בית הדין בבקשה לשחרר את העותר לאחר למעלה מ-120 ימים בהם שהה במעצר כשהרחקתו מן הארץ לא צלחה. העתק פנייתה של גב' סער מיום 11.8.2004 מצ"ב ומסומן ע/11.

30. ביום 16.8.2004 קיבל בית הדין החלטה בעניינו של העותר, אך נראה שחל בלבול בינו לבין מוחזק אחר, שכן נכתב בהחלטה, כי "המוחזק מבקש לשחררו בערבות כדי שיוכל לזון את בנו". זאת חרף העובדה שלעותר אין בן ומעולם לא נטען כי יש לו בן שהוא מבקש לזון.
העתק החלטת בית הדין מיום 16.8.2006 מצ"ב ומסומן ע/12.
31. עוד באותו היום תיקן עצמו בית הדין, וכתב החלטה חדשה בעניינו של העותר. בהחלטה זו ציין בית הדין: "מ. ההגירה: נא ברורכם כיצד ניתן לזרז את המצאת מסמכי הנסיעה עבור המוחזק", ואישר את צו המשמורת פעם נוספת.
העתק החלטתו השנייה של בית הדין מיום 16.8.2004 מצ"ב ומסומן ע/13.
32. במהלך פרק הזמן בו הוחזק העותר במעצר, הוא פנה שוב ושוב אל רשויות הכלא ואל משרד הפנים בבקשה כי יסייעו בידו לצאת את ישראל, אולם אלה לא עשו פעולה כלשהי על מנת לקדם את הרוקתו. רק בחודש יולי, כחודשיים לאחר מעצרו, נמסרו לעותר ניירות, בהם נתבקש לרשום את פרטיו לצורך קידום הנפקת מסמכי נסיעה עבורו.
33. ביום 19.8.2004 פנה עו"ד אורי שדה ממוקד סיוע לעובדים זרים אל בית הדין פעם נוספת בבקשה לשחרר את העותר. בפנייתו עמד עו"ד שדה על ההלכה הפסוקה, כפי שהייתה באותה עת, בכל הנוגע לשחרור עצור מכוח חוק הכניסה לישראל, השוהה במעצר למעלה מ-60 ימים, בהתאם לסעיף 13(א)(4) לחוק.
העתק פנייתו של עו"ד שדה מיום 19.8.2006 מצ"ב ומסומן ע/14.
34. באמצע חודש אוקטובר 2004 פנה עו"ד שדה אל ארגון "הצלב האדום" בבקשה לסייע לעותר. נציגי הארגון ראינו את העותר והחתימו אותו על טפסים שונים. ביום 8.11.2004 העביר "הצלב האדום" את בקשתו של העותר בעניין זה אל נציגי הארגון בגיניאה קונאקרי לצורך טיפול בבקשה.
העתק אישור מאת "הצלב האדום" על העברת הבקשה לגיניאה מצ"ב ומסומן ע/15.
35. ביום 3.11.2004 פנה מר רום לבקוביץ ממוקד סיוע לעובדים זרים פעם נוספת אל בית הדין בעניינו של העותר.
העתק פנייתו של מר לבקוביץ מיום 3.11.2004 מצ"ב ומסומן ע/16.
36. בהחלטת בית הדין מיום 7.11.2004 נכתב כי משטרת ההגירה מסרה, כי המשטרה ממתינה לקבלת תעודת מעבר מגיניאה קונאקרי באמצעות מדינה שלישית. בית הדין ציין, כי "בנסיבות אלה לא יהיה עיכוב נוסף של המוחזק בישראל שלא לצורך" ואישר פעם נוספת את צו המשמורת.
העתק החלטת בית הדין מיום 7.11.2004 מצ"ב ומסומן ע/17.
37. המשיב בתגובתו וודאי יעוט על החלטה אחרונה זו כמוצא שלל רב, ועל כן נקדים אנו ונדגיש – בהחלטת בית הדין מיום 7.11.2004 ציין בית הדין כי ממשטרת ההגירה נמסר, שרק ביום 6.7.2004 מסר העותר את שמו האמיתי ואת תאריך הלידה האמיתי שלו. מידע זה אינו עולה בקנה אחד עם העובדות כהווייתן, ועל כך עמד

בית הדין בהחלטתו הבאה, אליה נתייחס בפסקה הבאה. כפי שניתן לראות גם מכל המסמכים שקדמו למועד זה, הן בהחלטות בית הדין והן בפניות מוקד סיוע לעובדים זרים שנעשו בשמו של העותר, מסר העותר את שמו האמיתי לכל אורך הדרך. רק בראשית חודש יולי 2004, התבקש העותר **לראשונה** לרשום את שמו ואת פרטיו הנוספים על דף נייר לצורך קידום הנפקת מסמך הנסיעה. בתחילה, בשל חשש לחייו ומתוך תקווה כי ניתן יהיה להנפיק מסמכי נסיעה בזהות אחרת, כתב העותר שם אחר, ואולם כלל לא היה כאן ניסיון להערים על משטרת ההגירה, לה נמסרו פרטי העותר האמיתיים כבר ביום מעצרו, חודשיים קודם לכן. כעבור מספר ימים, ביום 6.7.2004, מסר נציג משטרת ההגירה לעותר, כי אם לא ירשום את פרטיו האמיתיים לא ניתן יהיה לטפל בבקשתו להנפיק מסמכי נסיעה. מייד לאחר מכן רשם העותר את פרטיו האמיתיים. "חוסר שיתוף הפעולה" של המערער נמשך, אם כן, ימים ספורים לכל היותר לפני למעלה משנתיים, ומובן, כי אין קשר סיבתי בינו לבין עיכוב הרחקתו מן הארץ. בהמשך בית הדין אף קיבל את הטענות בעניין זה.

38. ביום 23.12.2004 דן בית הדין פעם נוספת בעניינו של העותר. בית הדין קיבל את הנתונים העובדתיים שהוצגו בסעיף 37 הנ"ל במלואם, **וקבע כי העיכוב בהרחקת העותר לא נגרם בשל חוסר שיתוף פעולה מצידו**. בית הדין ציין בהחלטתו, כי :

"מתוכן השתלשלות העניינים עולה כי מיד עם כניסתו למעצר ביקש המוחזק למלא תעודת מעבר לצורך חזרתו לארצו. מגרסת המוחזק אשר לא נסתרה מתוכן המסמכים אשר הוצגו בפניי עולה כי רק בסביבות סוף חודש יוני/תחילת חודש יולי 2004 התאפשר למוחזק לראשונה, חרף פניותיו החוזרות ונשנות, למלא מסמכים לתעודת מעבר."
(סעיף 18 להחלטה).

ובהמשך :

"בנסיבות אלה לא ניתן לקבוע כי השהיית היתר של המוחזק "הינה תוצאה ישירה של מעשיו" ולפיכך מעיקר הדין יש לשחרר המוחזק."
(סעיף 19 להחלטה).

ולאחר מכן מציין בית הדין :

"נוכח הבעייתיות האובייקטיבית להרחיק את המוחזק לגינאה, מדינה אשר אינה מקיימת יחסים עם מדינת ישראל, מתבקשת השאלה מדוע לא פנו הרשויות מיוזמתם לצלב האדום להנפיק מסמך מתאים למוחזק? מדוע הוסדר ביקור נציג הצלב האדום במהלך חודש אוקטובר במתקן משמורת צוחר ע"י המוקד לסיוע לעובדים זרים ולא באופן עצמאי ע"י נציג מוסמך של רשויות מדינת ישראל? מדוע היה על המוחזק לחכות עד חודש נובמבר 2004 להנחיית משרד הפנים לפנות לצלב האדום כמצוין בהחלטת בית הדין מיום 7.11.2004? **מתוכן האמור עולה כי עד למועד ביקור נציג הצלב האדום, קרי אמצע חודש אוקטובר 2004, הושם המוחזק חודשים ארוכים, קרי שבעה וחצי חודשים בקירוב, במשמורת וזאת בעת שהחזקת היתר הינה תוצאה ישירה של אוזלת היד של הרשויות למלא תעודת מעבר או לפנות לגורמים הרלוונטיים (הצלב האדום) בעניינו של המוחזק.**"
(סעיפים 20-21 להחלטה).

39. לפיכך החליט בית הדין לשחרר את העותר ממשמורת.

העתק החלטת בית הדין מיום 23.12.2004 מצ"ב ומסומן ע/18.

40. משלא חלה התקדמות כלשהי בהנפקת מסמכי הנסיעה של העותר (ראו מכתב ארגון "הצלב האדום" מיום 27.2.2005, נספח ע/15 הנ"ל). החליט בית הדין ביום 13.3.2005 להאריך את תוקף החלטת השחרור של העותר עד ליום 1.6.2005.

העתק החלטת בית הדין מיום 13.3.2005 מצ"ב ומסומן ע/19.

41. ביום 19.5.2005 פנתה גב' אלי שני ממוקד סיוע לעובדים זרים את בית הדין פעם נוספת בבקשה להאריך את תוקף החלטת השחרור של העותר. גב' שני צירפה לפנייה בקשה, שנשלחה אל משטרת ההגירה, לפרט מה הפעולות שנעשו על ידי משטרת ההגירה כדי לקדם את הנפקתם של מסמכי הנסיעה של אזרחי גיניאה קונאקרי, ואת תשובת משטרת ההגירה, לפיה "עניינם טרם הסתיים" (ראו נספח ע/4 הנ"ל).

העתק פנייתה של גב' שני מיום 19.5.2005 מצ"ב ומסומן ע/20.

42. בהחלטתו מיום 23.5.2005 החליט בית הדין להאריך את תוקף החלטת השחרור עד ליום 1.9.2005. בית הדין קבע כי בקשות נוספות בעניין זה יופנו אל ממונה ביקורת הגבולות:

"מפאת חומרתה של הסיטואציה האובייקטיבית לפיה קיים קושי אובייקטיבי מצד הרשויות להנפיק למוחזק תעודת מעבר לגיניאה, עובדה ביורוקרטית אשר יתכן ותחייב את שהיית המוחזק בישראל לתקופות ארוכות, יפנה המוחזק כל בקשה נוספת להארכת תקופת שהותו בישראל לממונה ביקורת הגבולות."

העתק החלטת בית הדין מיום 23.5.2005 מצ"ב ומסומן ע/21.

43. ביום 28.8.2005, משלא חלה התקדמות כלשהי, פנתה גב' אלי שני אל יחידת האכיפה במשרד הפנים, וביקשה להאריך את תקופת השחרור של העותר. ביום 11.9.2005 התקבלה תשובת יחידת האכיפה (נושאת את התאריך 8.9.2005). בתשובה צוטטה החלטת בית הדין מיום 7.6.2004 (נספח ע/10 הנ"ל), בה נכתב כי המוחזק לקח על עצמו סיכון והאחריות לצאת מישראל מוטלת עליו בלבד. יחד עם זאת, נכתב כי הוחלט באופן חריג ולפנים משורת הדין להאריך את תקופת השחרור עד ליום 1.11.2005.

העתק פנייתה של גב' שני מיום 28.8.2005 מצ"ב ומסומן ע/22.

העתק תשובת משרד הפנים מיום 8.9.2005 מצ"ב ומסומן ע/23.

44. ביום 31.10.2005 פנתה גב' אמי סער ממוקד סיוע לעובדים זרים בבקשה נוספת אל יחידת האכיפה להאריך את תקופת שחרורו של העותר בשל העובדה שהרשויות טרם הצליחו להנפיק עבורו מסמכי נסיעה. בתשובת משרד הפנים מיום 6.11.2005 נמסר, כי הוחלט להאריך את תקופת השחרור עד ליום 15.12.2005.

העתק פנייתה של גב' סער מיום 31.10.2005 מצ"ב ומסומן ע/24.

העתק תשובת משרד הפנים מיום 6.11.2005 מצ"ב ומסומן ע/25.

45. ביום 8.8.2005 העבירה גבי אלי שני ממוקד סיוע לעובדים זרים לידי גבי רוני ידידיה ממשרד החוץ מסמכים נוספים לצורך טיפול משרד החוץ בהנפקת מסמכי נסיעה עבור העותר.
46. ביום 11.12.2005 פנתה גבי שני כהן ממוקד סיוע לעובדים זרים פעם נוספת אל משרד הפנים בבקשה להאריך את תקופת שחרורו של העותר, וזאת בשל העובדה שטרם חלה התקדמות בהנפקת מסמכי הנסיעה של אזרחי גינאה קונאקרי. ביום 21.12.2005 הודיע משרד הפנים, כי הוחלט להאריך את תקופת השחרור של העותר עד ליום 1.2.2006.
העתק פנייתה של גבי כהן מיום 11.12.2005 מצ"ב ומסומן ע/26.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 21.12.2005 מצ"ב ומסומן ע/27.
47. ביום 23.1.2006 נתבקשה הארכה נוספת של תקופת השחרור, שנענתה בחיוב ביום 26.1.2006. תקופת השחרור הוארכה הפעם עד ליום 1.3.2006.
העתק הפנייה מיום 23.1.2006 מצ"ב ומסומן ע/28.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 26.1.2006 מצ"ב ומסומן ע/29.
48. בחודשים ינואר ופברואר 2006 נכח בישראל מר אלברט דה-דיקר, נציג ארגון ההגירה הבינלאומי (IOM), שהגיע לישראל לצורך סיוע בפיתרון בעיית הגינאים השוהים בה ללא יכולת לצאת את הארץ. העותר פגש בנציג ה-IOM ביום 29.1.2006 במשרדי מוקד סיוע לעובדים זרים, שיתף פעולה באופן מלא עם הנציג וחתם בפניו על כל המסמכים, עליהם התבקש לחתום.
49. ביום 27.2.2006 פנתה גבי אמי סער אל משרד הפנים, עדכנה בדבר טיפולו של ארגון ה-IOM בעניינו של העותר, וביקשה כי משרד הפנים יאריך פעם נוספת את תקופת השחרור נוכח העדר אפשרות לצאת את הארץ. ביום 5.3.2006 הודיע משרד הפנים כי תקופת השחרור מוארכת עד ליום 5.4.2005.
העתק פנייתה של גבי סער מיום 27.2.2006 מצ"ב ומסומן ע/30.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 5.3.2006 מצ"ב ומסומן ע/31.
50. ביום 30.3.2006 פנתה גבי לינוי שוורץ ממוקד סיוע לעובדים זרים אל משרד הפנים בבקשה להאריך את תקופת השחרור פעם נוספת. ביום 4.4.2006 התקבלה תשובת משרד הפנים, לפיה הוחלט להאריך את תקופת השחרור עד ליום 5.5.2006.
העתק פנייתה של גבי שוורץ מיום 30.3.2006 מצ"ב ומסומן ע/32.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 4.4.2006 מצ"ב ומסומן ע/33.
51. ביום 28.4.2006 פנתה גבי שחר שירמן ממוקד סיוע לעובדים זרים בבקשה להאריך את תקופת השחרור של העותר בפרק זמן נוסף נוכח העובדה שהרשויות טרם הנפיקו עבורו מסמכי נסיעה. ביום 1.5.2006 אושרה הארכת תקופת השחרור עד ליום 5.6.2006.
העתק פנייתה של גבי שירמן מיום 28.4.2006 מצ"ב ומסומן ע/34.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 1.5.2006 מצ"ב ומסומן ע/35.

52. ביום 4.6.2006 פנתה גב' לינוי שוורץ אל משרד הפנים בבקשה להאריך פעם נוספת את תקופת שחרורו של העותר. ביום 15.6.2006 התקבלה תשובת משרד הפנים, בה הוא מסרב להאריך פעם נוספת את תקופת השחרור. בהחלטה זו חזר משרד הפנים והטיל את האחריות כולה לעיכוב יציאתו מן הארץ לפתחו של העותר עצמו. כאילו לא ניתנו מעולם החלטות בית הדין והחלטות משרד הפנים, שפורטו לעיל, אימץ מחדש משרד הפנים את המאנטרה, לפיה העותר הסתגן וכפה את נוכחותו על המדינה, וציין, כי "גם כאשר ניתנו מספר רב של הארכות לשהייתו של הנדון בארץ לא חלה שום התקדמות בעניינו".
העתק החלטת משרד הפנים מיום 15.6.2006 מצ"ב ומסומן ע/36.
53. בו ביום פנתה גב' אמי סער ממוקד סיוע לעובדים זרים אל בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין, יידעה אותו בדבר החלטת משרד הפנים, וביקשה כי יורה על הארכת תקופת שחרורו.
העתק פנייתה של גב' סער מיום 15.6.2006 מצ"ב ומסומן ע/37.
54. ביום 19.6.2006 החליט בית הדין להאריך את תקופת השחרור של העותר, וזאת עד ליום 18.7.2006. בית הדין הפנה את העותר אל כתובת אתר האינטרנט של ממשלת גינאה קונאקרי, וקבע כי לצורך הארכה נוספת של תקופת השחרור על העותר לפנות אל משרד הפנים ולצרף תצהיר בדבר הפעולות שנקט אל מול ממשלת גינאה לצורך קידום הנפקת מסמכי נסיעה.
העתק החלטת בית הדין מיום 19.6.2006 מצ"ב ומסומן ע/38.
55. במהלך חודש יוני 2006 ניסה העותר ליצור קשר עם רשויות גינאה קונאקרי באמצעות מספרי הטלפון המופיעים באתר האינטרנט אליו הפנה אותו בית הדין. ביום 11.7.2006 חתם העותר על תצהיר, בו פירט את הניסיונות שנעשו על ידו.
העתק תצהירו של העותר מיום 11.7.2006 מצ"ב ומסומן ע/39.
56. כעולה מן התצהיר, בימים 26.6.2006 ו- 29.6.2006 ניסה העותר להתקשר למשרדים שונים, שמספרם מופיע באתר האינטרנט. במספר הטלפון של משרד הפנים לא היה כל מענה, ובמשרד החוץ הועבר העותר בין מספר פקידים, עד שלבסוף שוחח עם פקיד, שהסביר לו כי הבעיה מוכרת למשרד החוץ, אולם לא ניתן לטפל בעניינו במסגרת פרטנית, אלא אך ורק במסגרת הטיפול הכולל בעניינם של אזרחי גינאה קונאקרי בישראל באמצעות ארגון ההגירה הבינלאומי (IOM).
57. ביום 14.7.2006 פנתה גב' לינוי שוורץ ממוקד סיוע לעובדים זרים אל משרד הפנים בהתאם להנחיות בית הדין. לבקשה צורף תצהירו של העותר מיום 11.7.2006 (נספח ע/39 הנ"ל).
העתק בקשתה של גב' שוורץ מצ"ב ומסומן ע/40.
58. ביום 27.7.2006 השיב משרד הפנים בשלילה לבקשה להארכת תקופת השחרור.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 27.7.2006 מצ"ב ומסומן ע/41.

59. ביום 2.8.2006 שוחח עו"ד אורי שדה ממוקד סיוע לעובדים זרים טלפונית עם מר יוסי אדלשטיין, מנהל יחידת האכיפה במשרד הפנים בעניינו של העותר ובעניינו של מוחזק נוסף בשם מוחמד בהא (שבמקביל לעתירה זו מוגשת גם בשמו עתירה, אשר עימה מתבקש בית המשפט לאחד את הדיון בעתירה זו). עו"ד שדה הבהיר למר אדלשטיין כי העותר ומר בהא מעוניינים לצאת את ישראל ומוכנים לנקוט בכל פעולה שתידרש על ידי משרד הפנים או משטרת ההגירה לצורך הרחקתם, ואולם אינם יודעים כיצד ניתן לקדם עוד את הרחקתם ואילו פעולות שעוד לא בוצעו ניתן לנקוט כדי לקדם את ההרחקה, במקום בו כשלה ישראל עד כה במאמציה באמצעות משרד החוץ, משטרת ההגירה, ארגון "הצלב האדום" וארגון ההגירה הבינלאומי (IOM). מר אדלשטיין הציע כי העותר ומר בהא יפנו אל שגרירות צרפת בישראל, שכן זו עשויה אולי לקדם את הנפקת תעודות המעבר, כך לדברי מר אדלשטיין. עו"ד שדה מסר בשיחת הטלפון, כי העותרים יעשו כל פעולה שיידרשו, ובכלל זה אף פנייה אל שגרירות צרפת, חרף העובדה שלא ברור לו מהו הקשר בין גיניאה הצרפתית לצרפת ולא ברור לו כיצד תוכל האחרונה לקדם את ההרחקה לגיניאה.

60. בעקבות השיחה פנה עו"ד שדה בכתב אל מר אדלשטיין ביום 2.8.2006 בעניינו של העותר. הח"מ פנה בכתב בעניינו של מר בהא ביום 3.8.2006.

העתק פנייתו של עו"ד שדה בעניינו של העותר מיום 2.8.2006 מצ"ב ומסומן ע/42.

העתק פניית הח"מ מיום 3.8.2006 בעניינו של מר בהא מצ"ב ומסומן ע/43.

61. יחידת האכיפה במשרד הפנים אישרה הן את בקשתו של העותר והן את בקשתו של מר בהא, והאריכה את תקופת שחרורם ממשמורת עד לימים 31.8.2006 ו-5.9.2006 בהתאמה.

העתק החלטת משרד הפנים בעניינו של העותר מצ"ב ומסומן ע/44.

העתק החלטת משרד הפנים בעניינו של מר בהא מצ"ב ומסומן ע/45.

62. ביום 16.8.2006 פנה העותר בכתב אל השגרירות הצרפתית בבקשה כי תסייע לו בהנפקת תעודת מעבר לגיניאה קונאקרי, וזאת בהתאם להנחיות ממונה ביקורת הגבולות. יצוין פעם נוספת, כי לפחות לח"מ מובן שאין בפנייה זו כדי להועיל, ומובן כי אין בכוחה של צרפת להנפיק מסמכי נסיעה לאזרחי גיניאה קונאקרי בישראל. גיניאה קונאקרי (הנקראת גם גיניאה הצרפתית) זכתה בעצמאות בשנת 1958, ומאז, על אף שמה, היא אינה נתונה תחת שליטתה של צרפת.

העתק הפנייה לשגרירות צרפת מצ"ב ומסומן ע/46.

63. ביום 30.8.2006 פנה עו"ד אורי שדה ממוקד סיוע לעובדים זרים פעם נוספת אל משרד הפנים, הבהיר כי העותר פנה אל שגרירות צרפת כפי שנתבקש לעשות על ידי משרד הפנים, מסר כי טרם נתקבלה תשובת השגרירות, וביקש הארכה נוספת של תקופת השחרור. לפנייה זו צורף העתק פנייתו של העותר אל שגרירות צרפת (נספח ע/46 הנ"ל).

העתק פנייתו של עו"ד שדה מיום 30.8.2006 מצ"ב ומסומן ע/47.

64. ביום 3.9.2006 התקבלה תשובת משרד הפנים, לפיה הוא מסרב להאריך את תקופת השחרור, וזאת מן הטעם שהונפקו תעודות מעבר עבור כמה אזרחים גינאים, ומכאן מסקנת משרד הפנים כי **"מי שבאמת רוצה לצאת את הארץ מוצא את הדרך לעשות זאת"**.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 3.9.2006 מצ"ב ומסומן ע/48.

65. ביום 4.9.2006 התקבלה תשובה נוספת משותפת לעותר ולמר בהא, בה מסרב משרד הפנים להאריך את תקופת השחרור. משתשובתו של מר אדלשטיין עולה, כי לטעמו העותר ומר בהא אינם עושים את כל שביכולתם על מנת לקדם את חזרתם לארצם, וכי יש להחזירם למעצר מטעמים "הרתעתיים": **"הארכת תקופת שחרורם של נתיני גינאה הקונקרית, אשר אינם עושים כל שביכולתם כדי לקדם את חזרתם לארצם, תעביר מסר ברור כי הדבר משתלם"**.
העתק תשובת משרד הפנים מיום 4.9.2006 מצ"ב ומסומנת ע/49.

66. ביום 4.9.2006 שב ופנה עו"ד שדה אל משרד הפנים, עמד על כך שהעותר מבקש לצאת את הארץ ויעשה כל דבר שיידרש ממנו לצורך זה, וביקש להאריך את תקופת שחרורו. עו"ד שדה ביקש כי ככל שסבור משרד הפנים כי על העותר לפנות אל גורם כלשהו בבקשה להנפיק מסמכי נסיעה, יפנה אותו משרד הפנים אל אותו גורם, ותהא האם על העותר, שאינו יכול לצאת את הארץ, להתייצב במקום כלשהו על מנת שייעצר פעם נוספת.
העתק פנייתו של עו"ד שדה מיום 4.9.2006 מצ"ב ומסומן ע/50.

67. ביום 17.9.2006 השיב מר יוסי אדלשטיין, מנהל יחידת האכיפה במשרד הפנים, כי "בתשובתי מיום 4.9.2006 ציינתי כיצד על מרשכם לפעול על מנת להוציא מסמכי נסיעה". מעבר לכך, לא ניתנה כל הנחיה קונקרטית בעניין.
העתק תשובתו של מר אדלשטיין מיום 17.9.2006 מצ"ב ומסומן ע/51.

68. אין באפשרותו של העותר לצאת מן הארץ, ומאז תום תקופת השחרור שנקבעה לו, הוא חשוף כל העת למעצר.

69. יודגש, כי במהלך פרק הזמן שבו משוחרר העותר הוא מקפיד למלא את תנאי השחרור שנקבעו בעניינו, ומתייצב באדיקות בתחנת משטרת ההגירה, כפי שנקבע בהחלטות בית הדין.
העתק דף אישור על התייצבויותיו של העותר מצ"ב ומסומן ע/52.

הטיעון המשפטי

תכלית המשמורת – מימוש ההרחקה

70. זה מכבר נפסק, כי תכליתה היחידה של החזקה במשמורת מכוח חוק הכניסה לישראל היא מימוש הרחקתו של מי ששוהה בישראל שלא כדין:

"מטרת המעצר הנזכר בפיסקה (ג) של הסעיף היא הבטחת יציאת מי שהוצא נגדו צו גירוש מישראל, או עד לגירושו ממנה. הסמכות למעצר בנסיבות אלה הינה סמכות נלווית, הבאה להבטיח את תכלית צו הגירוש, דהיינו יציאתו או גירושו של העצור מישראל. אין המעצר בא לשרת מטרה עונשית. לצורך כך קיימת הוראה עונשית בסעיף 12(1) של החוק. הוא גם לא בא לשרת מטרת כפיה. כל מטרתו היא להבטיח את המצאותו של מי שניתן צו גירוש נגדו בהישג יד לצורך מימוש הצו, באם לא יצא את המדינה מרצונו, ועל מנת למנוע את הימלטותו מאימת הגירוש כשגירוש זה עומד להתבצע."

(בג"ץ 1468/90 בן ישראל נ' שר הפנים ואח', פ"ד מד(4) 149, 151).

71. בפסיקת בית המשפט העליון הובהר, כי הכלל שנקבע בעניין זה בעניין בן ישראל, חל אף כאשר מדובר במי שנכנסו לישראל שלא כדין או הסתננו (בג"ץ 5190/94 אל טאיי נ' שר הפנים, פ"ד מט(3) 843, 850-851).

72. מעצרו המחודש של העותר לא יהיה בו כדי לקדם במאום את הרחקתו מישראל. במשך תשעה חודשים בילה העותר במעצר חסר תוחלת וחסר תכלית עד שהוחלט על שחרורו. במהלך תשעה חודשים אלה לא הצליחו הרשויות לקדם את הרחקתו מן הטעמים האובייקטיביים שפורטו לעיל. בית הדין קבע כי הרחקתו של העותר אינה מתעכבת בשל חוסר שיתוף פעולה מצידו (ראו החלטת בית הדין מיום 23.12.2004, נספח ע/18 הנ"ל).

73. כפי שפורט, העותר מתייצב בקביעות בתחנת משטרת ההגירה שבחולון מאז שחרורו, כתובתו בידי משטרת ההגירה, ולא יהיה כל קושי לאתר אותו כאשר הרחקתו תהיה אפשרית. במצב דברים זה נראה כי תכלית מעצרו המחודש של העותר אינה אלא הענשתו על חוסר הצלחתן של הרשויות לקדם את הרחקתם של אזרחי גיניאה קונאקרי.

74. העותר, כאמור, חתם על כל המסמכים שנתבקש לחתום עליהם על ידי משטרת ההגירה, רואיין על ידי "הצלב האדום" מיוזמתו, רואיין על ידי נציג ארגון ההגירה הבינלאומי (IOM) לצורך הנפקת מסמכי נסיעה עבורו, וניסה להתקשר אל משרדי הממשלה הגיניאית, בהם נמסר להם כי עניינו יטופל רק במסגרת הטיפול הכללי בבעייתם של אזרחי גיניאה אל מול הרשויות בישראל. הוא אף פנה, לדרישת משרד הפנים אל שגרירות צרפת, אף שברור היה שלא יהיה בצעד זה כדי להועיל. העותר הבהיר למשיב כי הוא מוכן לעשות כל פעולה שיידרש לעשות כדי לקדם את הרחקתו. כך היה בעבר, וכך יהיה גם בעתיד.

75. כפי שהובהר, צפויה להגיע לישראל משלחת מגיניאה קונאקרי, שתפקידה הנפקת מסמכי נסיעה עבור אזרחי גיניאה שבישראל, והגעתה, שתוכננה לסוף חודש יולי 2006 נדחתה בשל המלחמה בצפון הארץ. העותר ישתף פעולה עם משלחת זו, ואולם עד להגעתה, לא ברור כיצד מצפה המשיב כי העותר ייצא את הארץ, ולא ברור כיצד החזרתו למעצר יהיה בה כדי לקדם את הרחקתו.

76. ואולם המשיב מתעקש כי בידי העותר "דרך סודית" לצאת את ישראל או להנפיק מסמכי נסיעה. היכן שלא הצליחו משטרת ההגירה, משרד החוץ, משרד הפנים, ארגון "הצלב האדום" וארגון ה-IOM באמצעות

מגעים דיפלומטיים, משוכנע המשיב כי העותר יכול להצליח. המשיב אינו יודע כיצד ייצא העותר מן הארץ, אך לשיטתו, "מי שבאמת רוצה לצאת את הארץ מוצא את הדרך לעשות זאת" (ראו נספח ע/48 הנ"ל).

מעצר לפרק זמן העולה על שישים ימים

77. כפי שפורט לעיל, העותר הוחזק כבר תשעה חודשים במשמורת, וזאת עד לשחרורו לאחר שבית הדין קבע כי קיימות מגבלות אובייקטיביות להרחיקו, וכי הרחקתו אינה נמנעת בשל חוסר שיתוף פעולה מצידו.

78. בהתאם לסעיף 13(א)(4) לחוק הכניסה לישראל, אחת מעילות השחרור של שוהים שלא כדין המוחזקים במעצר, היא החזקה במעצר לפרק זמן העולה על שישים ימים. ביחס לעילת שחרור זו פסק לאחרונה בית המשפט העליון, כי אף שבידי ממונה ביקורת הגבולות סמכות שבשיקול דעת בעניין שחרורם של מי שהוחזקו במעצר למעלה משישים ימים ולא סמכות חובה, הרי ש**ככלל** ישוחרר שוהה שלא כדין המוחזק במעצר למעלה משישים ימים אם לא מתקיימים הסייגים שבסעיף 13(ב). רק במקרה בו קיים אינטרס ציבורי בעל משקל של ממש, ניתן להוסיף ולהחזיק את המוחזק במעצר למעלה משישים ימים, וגם זאת לתקופה שאינה חורגת מן הסביר:

"אכן, ככלל – וכך הצהירה גם המדינה לפנינו – יורה הממונה, כל אימת שמתקיימת החלופה הקבועה בסעיף 13(א)(4) לחוק, ואין מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 13(ב) לחוק, על שחרור המוחזק. עם זאת, בהתחשב במטריה הנדונה, רשאי הממונה להביא, במסגרת שיקול דעתו, במקרים המתאימים, את דבר קיומו של אינטרס ציבורי בעל משקל של ממש, המחייב את המשך החזקת השוהה במשמורת לתקופה שאינה חורגת מהסביר."

בר"ם 173/03 מדינת ישראל – משרד הפנים נ' סלאמה, פסק דין מיום 9.5.2005, פסקה 9 לפסק הדין.

79. להבדיל מעילות השחרור שבסעיפים קטנים (1) ו-(2), שחרור על פי עילה זו אינו דורש כי המשיב ישתכנע שהמוחזק ייצא מן הארץ במועד שנקבע לו. כלל זה מבטא בצורה קונקרטית את הכלל הקודם שעליו עמדנו, לפיו תכליתה היחידה של ההחזקה במעצר היא הרחקת המוחזק. הוא מבטא את האיזון בין זכותו של כל אדם לחירות לבין האינטרס של הרחקת שוהים שלא כדין. משמעותו היא קביעה של המחוקק, לפיה ככלל על המדינה לפעול במהלך שישים ימים להרחקתו של המוחזק מן הארץ, ואולם אם במהלך אותם שישים ימים הרחקתו אינה יוצאת אל הפועל מטעמים שאינם קשורים במוחזק עצמו, גוברת הזכות לחירות על אינטרס ההרחקה.

80. ומן הכלל אל הפרט – העותר הוחזק תשעה חודשים במעצר, במהלכם לא הצליחה המדינה להנפיק עבורו מסמכי נסיעה לצורך הרחקתו מישראל, וזאת חרף קיומם של מגעים דיפלומטיים ועירובם של ארגונים בינלאומיים, והכל כמפורט לעיל. גם בפרק הזמן שחלף מאז שחרורו – כשנה וחצי – לא הצליחה המדינה לקדם את הרחקתו, חרף העובדה שהעותר ביצע כל פעולה שנדרשה על ידי המדינה. בנסיבות אלה, נראה כי הימנעות מהארכת תקופת שחרורו של העותר פירושה כי פעם נוספת הוא יישב במעצר פרק זמן העולה על

שישים ימים, פעם נוספת לא תתאפשר הרחקתו חרף שיתוף הפעולה מצידו, ופעם נוספת לא יהיה מנוס מלשחררו.

לאור כל האמור יתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיב להאריך את תקופת שחרורו של העותר ולהימנע ממעצרו עד לאחר הנפקת מסמכי נסיעה עבורו באמצעות המשלחת הגינאית העתידה להגיע לישראל. כן יתבקש בית המשפט הנכבד להשית על המשיב הוצאותיה של עתירה זו.

יונתן ברמן, עו"ד

4.10.2006

ב"כ העותר